

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΚΑΘΕΝΑΣ ἀντιλαμβάνεται πόσο μᾶς λείπει, περισσῶτερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά σήμερα, ἓνα περιοδικὸ τοῦ λόγου καὶ τῆς ἡσυχίας, ποὺ θὰ ἐκφράζει μὲ ἐγκυρότητα καὶ θὰ παρακολουθεῖ μὲ ἐστῆσιση, στοχασμὸ καὶ ψυχραιμία τῆ σύγχρονη πνευματικὴ καὶ καλῆνικεχνικὴ ζωὴ. Ἐνα περιοδικὸ ποὺ θὰ ἔχει γιὰ συνεργάτες τοὺς τυφοφυαίους τῆς τέχνης καὶ τῆς ἐπιστήμης. Ποὺ στὶς στῆλες τοῦ θ' γονύγονται ὅλες οἱ φωνὲς καὶ οἱ πιὸ ἀντίθετες, σ' ἓνα διάλογο ὑψηλοπνεύτου, ἔξω ἀπὸ τυφλοὺς φανατισμοὺς καὶ ἀποστεωμένους ἀκαϊσμοίους. Ἐνα περιοδικὸ ποὺ θ' ἀπευθύνεται στὸ πλατύτερο κοινόν, ; πρὶς ποτὲ νὰ ξεχνᾷ τὴ σοβαρότητα τῆς ἀποστολῆς του.

**
**

ΣΗΜΕΡΑ στένεψαν πολὺ τὰ ὅρια τοῦ πλανήτη μας. Τὰ σύγχρονα μέσα ἐπικοινωνίας, φέρανε τοὺς ἀπομακρυσμένους λαοὺς, πολὺ κοντὰ τὸν ἓνα στὸν ἄλλο. Τὰ νέφη ἄρχισαν παντοῦ νὰ διαλύονται. Ἡ πνευματικὴ καὶ πολιτιστικὴ παράδοση τοῦ κάθε λαοῦ δὲν ἀποτελεῖ στοιχεῖο διαχωρισμοῦ, ἀλλὰ τὴν ἰδιαίτερη ἐθνικὴ καταβολή, στὸν καθορισμὸ τῆς γενικῆς στάθμης τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἐποχῆς μας. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔχει μεγαλύτερα ἐνδιαφέροντα καὶ μεγαλύτερες εὐθύνες, ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά. Μονάχα μέσα ἀπὸ τὴ σύγκρουση τῶν ἰδεῶν, τὴν προβολὴ τῶν νέων ἰδανικῶν, θὰ ξεχωρίσουν τὰ ζωντανὰ καὶ γόνιμα στοιχεῖα, ποὺ θ' ἀποτελέσουν τὰ κύτταρα τοῦ αὐριανοῦ κόσμου. Θὰ πρέπει λοιπόν, νὰ παρακολουθήσουμε ἀπὸ κοντὰ ὅλες αὐτὲς τὶς προσπάθειες, ὅλες αὐτὲς τὶς ζυμώσεις, σὲ ὅλο τὸν κόσμον φυσικά, μὰ ἰδιαίτερα ἐδῶ στὴ Χώρα μας, ποὺ παρὰ τὸ ἐνδοξο παρελθόν της, ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει ἀσυγχώρητα καθυστερημένη.

ΠΛΗΘΟΣ διαλέξεων δίδονται στην πρωτεύουσα, μπροστά σ' ένα περισσότερο ή λιγώτερο, όμως πάντα περιορισμένο κοινό. Οί φωνές αυτές, θα πρέπει να φτάσουν, αν είναι δυνατό και στο πιο απομακρυσμένο χωριό μας. Θα πρέπει να διαβαστούν κι απ' αυτούς που δεν έχουν το διαθέσιμο χρόνο να τις παρακολουθήσουν. Θα χρειασθεί, ίσως, να μελετηθούν και από όσους τις άκουσαν. Μά πάνω απ' όλα, θα πρέπει να δοθεί στο πλατύτερο κοινό, ένα περιοδικό με κείμενα ποιότητας, σε προσιτή τιμή. Δύσκολη, πολύ δύσκολη προσπάθεια, όμως αναγκαία.

**
**

ΖΟΥΜΕ αναντίρητα μιὰ κοσμογονική εποχή. Συγκλονιστικές ανατροπές πραγματοποιούνται σε όλους τους χώρους του έπιστητού. Στόν έπιστημονικό τομέα παρατηρούνται άλματα που άγγίζουν τὰ όρια του θαύματος. 'Ο μικρόκοσμος και ό μεγάκοσμος έρευνούνται με ήλεκτρονικά μηχανήματα άφθαστης τελειότητας. 'Ο άνθρωπος διέσπασε τὸ φράγμα τῆς βαρύτητας, κυκλοφορεῖ γύρω απ' τ' άστρα και προχωρεῖ άκάθεκτος στην κατάκτηση του σύμπαντος. 'Ενίκησε όριστικά τὸ χῶρο και τὸ χρόνο. 'Ομως μεγάλωσαν οί συγχίσεις. Και οί εϋθύνες τῶν πνευματικῶν ανθρώπων είναι, περισσότερο από κάθε άλλη φορά μεγαλύτερες. Κανένας δέν άγνοεῖ, τὸ γνωστὸ άφορισμό, που τόσο έπιγραμματικά διατύπωσε ό Spengler και που λέει: «'Η θα γράψεις για τὸν τόπο σου ἢ για πουθενά, ἢ θα γράψεις για τὴν εποχή σου ἢ για ποτέ». 'Ομως είναι γνωστὸ πόσο δύσκολο είναι για τὸ σύγχρονο άνθρωπο, να κατανοήσει τὰ γεγονότα τῆς εποχῆς του, και μάλιστα τῆς δικῆς μας, τῆς τόσο ταραγμένης και άντιφατικῆς. 'Η μακρόχρονη δουλεία, οί συνεχεῖς πολεμικὲς περιπέτειες, τὰ δεινὰ τῆς ξενοκρατίας, τὸ χαμηλὸ βιωτικὸ επίπεδο, ό σκληρὸς και άκαρποφόρητος άγώνας για τὴν ίκανοποίηση τῶν πιο στοιχειωδῶν αναγκῶν και ἡ άγωνία για τὸ αϋριο βάλανε ανεξίτηλη τὴ σφραγίδα τους στη φυσιογνωμία του ἔθνους μας. Δέν του έπιτρέψανε μέχρι σήμερα να γευθεῖ τὰ άγαθὰ του πολιτισμοϋ και να άξιοποιήσει τὰ έπιστημονικά έπιτεύγματα για τὴν άνύψωση του βιωτικοϋ και μορφωτικοϋ επιπέδου του. 'Ετσι κάθε προσπάθεια προς τὴν κατεύθυνση αϋτή και ἡ πιο μικρή, μπορεί να θεωρηθεῖ, χωρὶς ὑπερβολή, σαν έπιτέλεση ενός χρέους κατὰ κυριολεξία ἔθνικοϋ.

**
**

ΞΕΡΟΥΜΕ πὼς θ' αντιμετωπίσουμε μεγάλες δυσκολίες και άξεπέραστα εμπόδια στο δρόμο μας. Ξέρουμε πὼς είναι μικρὲς οί δυνάμεις μας και περιορισμένα τὰ μέσα που διαθέτουμε. 'Ομως με άσβεστη τὴ φλόγα του ένθουςιασμοϋ μας και βέβαιοι για τὴ συμπάρασταση του μεγάλου κοινου, που διψάει για μόρφωση άληθινή, άποδυόμεθα στο μεγάλο άγώνα. 'Ο τόπος

μας έχει ανάγκη από ένα ὄργανο διαφωτισμοῦ ὑπεύθυνο, ἐπιστημονικό καὶ ἀμερόληπτο.

**
**

ΑΠΟ τὴ μικρὴ τούτη γωνιά τῆς γῆς, πού στάθηκε κάποτε τὸ λίκνο τοῦ πολιτισμοῦ καὶ κάλυψε τοὺς πνευματικούς ὀρίζοντες τοῦ κόσμου, περήφανοι καὶ ταπεινοὶ ξεκινοῦμε γιὰ νὰ καλύψουμε τὴν ἀπόσταση πού μᾶς χωρίζει ἀπὸ τὴ σημερινὴ πρωτοπορία τῆς ζωῆς. Χωρὶς ἀμφιβολία, ὁ δρόμος μας θὰ εἶναι μακρὺς καὶ δυσκολοδιάβατος. Ὅμως θὰ τὸν βαδίσουμε μὲ πίστη καὶ μὲ φανατισμό. Γιατὶ δὲν ξεχνοῦμε, ὅτι ἀπὸ τὸ δρόμο πού ἀνοίξε κάποτε ὁ ἀνθρώπινος νοῦς, ἐδῶ στὴν Ἑλλάδα, ὑποχρεώθηκε νὰ περάσει, ὅλη ἡ πολιτισμένη ἀνθρωπότητα.

**
**

ΦΥΣΙΚΑ ἡ Ἑλλάδα ἔχει τὴν ἀρχαιότερη καὶ σημαντικότερη πολιτιστικὴ παράδοση στὴν Εὐρώπη. Καὶ λέγοντας παράδοση δὲν ἐννοοῦμε μονάχα τὰ περίλαμπρα κειμήλια τοῦ λόγου καὶ τῆς τέχνης τῆς κλασσικῆς μονάχα ἐποχῆς, ὅσα τουλάχιστο γλύτωσαν ἀπὸ τὴν ἀρπαγὴ τῶν ξένων καὶ τὶς ἀλλεπάλληλες ἐπιδρομὲς τῶν βαρβάρων. Ἐννοοῦμε ἀκόμα τὴν ἀσταμάτητη συνέχεια τῆς ζωῆς, τὶς πολύτροπες ἐκδηλώσεις τῆς σὲ τούτῃ τῇ γωνιά τῆς γῆς, πού διαρκῶς ἀλλάζουν καὶ ἀνανεώνονται αἰῶνες τώρα, χωρὶς ποτὲ νὰ ἐξαφανίζονται. Γιατὶ οἱ μορφὲς τῶν ἐκδηλώσεων ἀλλάζουν, ἀλλὰ οἱ ἀόρατες κλωστὲς πού τὶς δένουν τῇ μιᾷ, μὲ τὴν ἄλλη, ποτὲ δὲν ἐξαφανίζονται. Ἔτσι γιὰ νὰ γνωρίσουμε τὴν ἱστορία τοῦ τόπου μας καὶ νὰ σχηματίσουμε μιὰ πιστὴν εἰκόνα τοῦ ἔθνικοῦ μας βίου, πρέπει νὰ ἔλθουμε σ' ἐπαφὴ μὲ τ' ἀναρίθμητα ἔθιμα καὶ τὶς πλούσιες καὶ ἀνεξάντλητες παραδόσεις τῶν ἀνθρώπων, πού κατοικήσανε σὲ τούτῃ τῇ γῆ. Ὁ σύγχρονος καλλιτέχνης, μονάχα ἔτσι θὰ μπορέσει νὰ προσθέσει τὸ δικό του μόχθο στὸ μεγάλο αὐτὸ θησαυρὸ τῆς παράδοσης. Καὶ μονάχα μ' αὐτὲς τὶς προϋποθέσεις θὰ μπορέσει νὰ συντελέσει σὲ μιὰν αὐτόνομη ἀνάπτυξη τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, νὰ δώσει ἔργα τέχνης σύγχρονα καὶ ἀληθινά. Ὅμως εἶναι ἀδύνατο νὰ κατανοήσουμε καὶ νὰ ὠφεληθοῦμε τὸ παραμικρό, ἀπὸ τὴν ἐπαφὴ μας μὲ τὴ μεγάλη Τέχνη καὶ τὴ μελέτη τῆς κλασσικῆς φιλολογίας ὅταν ἀγνοοῦμε τὴ σύγχρονη πραγματικότητα. Συνακόλουθα ἡ παρακολούθηση τοῦ σύγχρονου λογοτεχνικοῦ βιβλίου, τοῦ θεάτρου, τοῦ κινηματογράφου, τῆς μουσικῆς, τοῦ χοροῦ, τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν, θὰ εἶναι μέσα στὶς βασικὲς ἐπιδιώξεις μας.